

ბეჭედი - დიპლომატიის ინსტრუმენტი

ჯამბულ აბუსელიძე

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

e-mail: jabuselidze@gmail.com

DOI: <https://doi.org/10.52340/lac.2022.952>

სტატიაში ყურადღებას იპყრობს ისეთი დიპლომატიური რიტუალები როგორცაა: ცერემონიები და ბეჭდის სიმბოლო. მათი აქტიური გამოყენება. გაანალიზებულია ცნობილი მკვლევრების შეხედულებები ბეჭდის როგორც რელიგიურ ასევე დიპლომატიურ ურთიერთობებში სავალდებულო მოქმედებებში ასევე, როგორ ვითარდებოდა და მკვიდრდებოდა საუკუნეების განმავლობაში მისი მასობრივად გამოყენება. ფაქტია, რომ თანამედროვე დიპლომატიაშიც ბეჭედს განსაზღვრული და მოკრძალებული ადგილი უკავია.

სტატიაში წარმოჩენილია სახელმწიფოების დიპლომატიურ ურთიერთობებში ბეჭდის განსაკუთრებული როლი, რომელმაც საშუალება მისცა, რომ ნებისმიერმა დიპლომატმა სოციალურად და ინდივიდუალურად შეასრულოს მასზე დაკისრებული დიპლომატიური პასუხისმგებლობა სრულყოფილად და განიცადონ ის როგორც საკუთარი თავის წინაშე ვალდებულების შესრულება. აღსანიშნავია, რომ ბეჭედს დიპლომატიაში რიტუალური ფორმატი, კომუნიკაციური, მარეგულირებელი და აფექტური ფუნქციები აქვს. ის აგრეთვე, მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია საერთაშორისო პოლიტიკის გაგებისა და დიპლომატიური ურთიერთობების რეგულირებისთვის. მიუხედავად ამისა, დიპლომატიაში ბეჭედი შეიძლება გამოყენებულ იქნას როგორც ფორმალურად ასევე მანიპულაციურად.

ნაჩვენებია ანტიკური მწერლების სამი ძირითადი შეხედულება: 1) ბეჭდის ტარების ჩვეულება; 2) ბეჭდის გაკეთება მარცხენა ხელზე; და 3) ტრიუმფის დროს რკინის ბეჭდის გაკეთება. ხოლო თანამედროვე მკვლევარები ორ ვარიანტს გამოყოფენ: 1) ბიზანტიურს და 2) მუხამედის ბეჭედს.

ყურადღება გამახვილებულია ისეთ საკითხებზე, როგორცაა: სენატორების უცხო სახელმწიფოში ელჩებად გაგზავნა და მისიის დროს ელჩების მიერ ოქროს ბეჭედის ტარება, რომლებსაც მიღებული ჰქონდათ სახელმწიფოსგან და რესპუბლიკის სიმბოლოს წარმოადგენდა.

ავტორი სტატიაში აანალიზებს, ოქროს ბეჭდის ტარების განსაკუთრებულ უფლებას, რომელიც სპეციალური კონცეფციას მოიცავდა, ის რამდენიმე საუკუნის განმავლობაში იყო სენატორების, მაგისტრატებისა და ელჩების ექსკლუზიური პრივილეგია, ხოლო ყველა სხვა პირი აგრძელებდა რკინის ბეჭედის ტარებას. ასევე ხაზგასმულია იმ გარემოებაზე, რომ რომაელები, ისევე როგორც ბერძნები, თითებს ბეჭედით იფარავდნენ. ანტიკური რომაელი ელჩების გარდა ბეჭედი დიპლომატიასთან ერთად ზოგჯერ რწმენასთან და მისტიურობასთან ასოცირდებოდა.

დიპლომატიაში რიტუალები და ცერემონიები საერთო აზრის შესაქმნელად და ინდივიდების განწყობის მოტივაციისა და რეგულირებისთვის შეიქმნა, რომლებიც პირდაპირ ან ირიბად მონაწილეობენ, ან აკვირდებიან დიპლომატიურ

პრაქტიკას ხოლო ბეჭედი რომლის პრაქტიკა სახელმწიფოს და დიპლომატიურ წარმომადგენლობასთანაა დაკავშირებული, სახელმწიფოებისა და მათი განზრახვების მოქმედებებთანაა ურთიერთობაში. დიპლომატიური უწყებები და აგენტები წარმოადგენენ სახელმწიფოს.

დიპლომატიაში ბეჭედის დანიშნულებაა ადამიანებს დაეხმაროს სრულყოფილად შეასრულონ საქმეები. რომლებიც სოციალურად და ინდივიდუალურად განიცდიან სახელმწიფოებს და სახელმწიფოთაშორისო ურთიერთობებს.

უცხო სახელმწიფოებთან დიპლომატები წარმოადგენენ თავიანთი სახელმწიფოების კოლექტიურ ან კორპორატიულ „მე“-ს, რომელიც, ნებისმიერ ინდივიდუალურ ადამიანურ „მე“-ს აღემატება. ისინი უნიტარული მოთამაშის ნაწილია. ადამიანები, როგორც წესი, აფასებენ ასეთ უზენაეს „მე“-ს, ნაწილობრივ ისეთი სიმბოლოების განკარგვით, როგორცაა: ეროვნული დროშები, ეროვნული ჰიმნისა და მასთან დაკავშირებული ეტიკეტის შესრულებით და სიმბოლური ურთიერთქმედებების გამოყენებით.

ბეჭედის რიტუალურ ფორმატს კომუნიკაციური, მარეგულირებელი და აფექტური ფუნქციები აქვს. ის მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია სახელმწიფოთა და საერთაშორისო პოლიტიკის გაგებისა და დიპლომატიური ურთიერთობების მართვისა და რეგულირების თვის. თუმცა, დიპლომატიაში ბეჭედი შეიძლება გამოყენებულ იქნას ფორმალურად და მანიპულაციურად.

ბეჭედი დიპლომატებს და ფართო აუდიტორიას ეხმარება მნიშვნელოვნად აღიქვას დიპლომატიური მოვლენების, ურთიერთობისა და განზრახვების შესახებ ცოდნა. დიპლომატია მას ლეგიტიმურად ანიჭებს ანთროპომორფულ თვისებებს, როგორცაა იდენტობა, ინტერესები და მიზანმიმართულობა.

აღსანიშნავია, რომ ბეჭედს განსაკუთრებული დატვირთვა ჰქონდა ანტიკური რომის დიპლომატიაში სადაც „ბეჭედების ტარების ჩვეულება საბინებმა შეიტანეს, რომლებიც ადრეულ ლეგენდებში აღწერილია, როგორც დიდი სილამაზის ძვირფასი ქვებით შემკული ოქროს ბეჭედების ტარება (Gemmatae annuli) როგორც ამბობენ: საბინებს მარცხენა ხელის მაჯაზე მაღალი წონის ოქრო და ლამაზი ქვებით მოჭედილი ბეჭედი ეკეთათ“, [Liv., Ab urbe condita:1989:I.11] საბინები მარცხენა ხელებსა და თითებზე ბეჭედებს და სამაჯურებს ატარებდნენ, მაშინ ისინი ოქროთი იმშვენებდნენ თავს და არანაკლებ მოყვარულები იყვნენ ფუფუნებისადმი, ვიდრე ტირენები [Дионисий, 2005:II.38] ფლორუსის თანახმად: ტარკვინიუს პრისკუსის მეფობის დროს, ეტრურიიდან შევიდა [Флор,1977:I.5] ხოლო პლინუსის მიხედვით კი საბერძნეთიდან. ის ფაქტი, რომ კაპიტოლიუმში ორი რომაელი მეფის ქანდაკებებს შორის ნუმა და სერვიუს ტულიუსი იყო გამოსახული ბეჭდით, შეიძლება ძნელად დასახელდეს გამოყენების არგუმენტად, რადგან მოგვიანებით მხატვრები მეფეებს ბუნებრივად წარმოადგენდნენ ისეთი ნიშნებით, როგორც მოგვიანებით ახასიათებდა უმაღლეს მაგისტრატებს. მაგრამ რა დროც არ უნდა ყოფილიყო რომში ბეჭედი ჩვეულება იყო. ამდენად, ცხადია, რომ თავდაპირველად ისინი რკინისგან იყო დამზადებული და განკუთვნილი იყო თავისუფალი ადამიანისთვის.

რომაელები რკინისგან დამზადებულ ბეჭედს რესპუბლიკის ბოლო პერიოდამდე იყენებდნენ. მარიუსს იოგურთის ომის ტრიუმფის დროს რკინის ბეჭედი ეკეთა. ხოლო რამდენიმე პატრიციული ოჯახი ძველ ჩვეულებას იცავდა და არასოდეს იკეთებდა ოქროს ბეჭედს [Plinius, 1906:XXXIII.6].

როდესაც რესპუბლიკის ადრეული პერიოდის სენატორები უცხო სახელმწიფოში ელჩებად იგზავნებოდნენ, მისიის დროს ელჩები ატარებდნენ ოქროს ბეჭედებს, რომლებსაც მიღებული ჰქონდათ სახელმწიფოსგან და რომლებიც, რესპუბლიკის სიმბოლოს წარმოადგენდა. “ელჩები ოქროს ბეჭედებს მხოლოდ საჯაროდ იყენებდნენ. პირადში რკინის ბეჭედს იკეთებდნენ” [Plinius, 1906: XXXIII.4]. „დროთა განმავლობაში ყველა სენატორისთვის, მთავარი მაგისტრატისთვის და, ბოლოს ელჩისთვის ჩვეული გახდა ოქროს ბეჭდის ტარება“ [Liv., Ab urbe condita: 1989XXIII.12]. ოქროს ბეჭდის ტარების ამ უფლებას, jus annuli aurei, ან jus annulorum ეწოდა, რომში რამდენიმე საუკუნის განმავლობაში სენატორების, მაგისტრატების და ელჩების ექსკლუზიურ პრივილეგიად დარჩა, ხოლო ყველა სხვა პირი აგრძელებდა რკინის ბეჭდის ტარებას [Аппиан, 2002:34].

ფუფუნებისა და სანახაობრივი ჩვენებისადმი სიყვარულით რომაელები, ისევე როგორც ბერძნები, თითებს ბეჭდებით იფარებდნენ. ზოგიერთი ადამიანი ასევე ატარებდა არაზომიერი ზომის ბეჭედებს, ზოგი კი ზაფხულისა და ზამთრისთვის იყენებდა სხვადასხვა ბეჭედებს [uinctil. 1834:XI.3].

ანტიკური რომაელი ელჩების გარდა ბეჭედი დიპლომატიასთან ერთად ზოგჯერ რწმენასთან და მისტიურობასთან ასოცირდებოდა. ისლამური რელიგიის ფუძემდებელი მუხამედი ამბობდა: „თუ ადამიანი, ბეჭედს ატარებდა, ცდილობდა მისთვის მიებაძა. ამ შემთხვევაში ის ადამიანი ჯილდოს ყოვლის შემძღესგან მიიღებდა“. ქვეყნებისა და სახელმწიფოების მმართველებთან ბეჭედით დალუქულ წერილებს აგზავნიდა. მიუხედავად იმისა რომ იგი შუამავალი იყო იმდროინდელი პროტოკოლით და პროცედურების წესების დაცვით მოქმედებდა.

მუხამედს ვერცხლის ბეჭედი ეკეთა. რომელზეც ემბლემა და ნიშანი გამოკვეთა ის ადამიანის ან კომპანიის მნიშვნელობაზე მიუთითებდა მასზე ეწერა: „მუჰამედი არის ალლაჰის მოციქული“. ყველაფერი ძალიან მარტივი იყო. მაგრამ, მიუხედავად ამ სიმარტივისა, ამ რგოლში ღრმა მნიშვნელობა იყო ჩადებული, რადგან ეს იყო ყველაზე მნიშვნელოვანი, რაღაცის მითითება, რომ ის ალლაჰის მოციქულია, ალლაჰის გამოცხადების მატარებელი. იგი აღნიშნავდა, რომ ამით ყოვლისშემძღეს დიდ პატივს სცემდა. ამ წარწერის წაკითხვისას ჩვენ პირველ რიგში წარმოვთქვამთ სახელს - მუხამედი - ალლაჰის მოციქული. ამ სიტყვების ზემოდან ქვემოდან ან ქვემოდან ზევით წერისას, ყველაფერზე მაღლა ალაჰის სახელი იყო ჩაწერილი. თუ გსურთ გააკეთოთ ემბლემა ან ნიშანი, რომელიც მოიხსენიებს ალლაჰს, იფიქრეთ ისევე, როგორც მუხამედი აკეთებდა. მიჰყევით მუხამედი მაგალითს ემბლემის გამოყენებისას და ჩვენი თითოეული ქმედება დაკავშირებული იყოს კეთილ განზრახვასთან. ბეჭედებისა და ემბლემებზე იგი ამბობდა: "თუ გაიკეთებ ბეჭედს ნუ უწოდებ თავს ჩემს კვერნას (მეტსახელს)."

სახელმწიფოში ბეჭედს და სახელებს დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა და დღემდე აქვს. დაუშვებელია სხვისი ბეჭედის და ემბლემების გაყალბება, რადგან ეს არის მოტყუების ერთ-ერთი სახე. ოსმანის ბეჭედი ზოგიერთმა ებრაელმა გააყალბა და ზოგიერთ დოკუმენტში ყალბი ბეჭედი გამოიყენეს, რაც იმ დღეებში არეულობის მიზეზი გახდა. ყოველივე ეს დაუშვებელია და აკრძალულია მუხამმედის მიერ. მან მამაკაცებს ოქროს ბეჭედის, საათის და სამკაულების ტარება აუკრძალა. მას ერთი ბეჭედი ეკეთა, ერთდროულად ორი ბეჭედის ტარება აკრძალა. ბეჭედი, რომელსაც ის ატარებდა, აქატის ან ონიქსის ქვით იყო შემკული. იგი ბეჭედს მარჯვენა ხელზე.ძირითადად, პატარა თითზე იკეთებდა [Сакафа,2018:21].

მუხამედის დიპლომატიური წერილებიდან ჩანს, რომ ისლამის წინასწარმეტყველი მსოფლიოს პოლიტიკურ ლიდერებს უგზავნიდა და იწვევდა მათ ისლამში. დოკუმენტების დასაღწეად და ხელმოწერის შემდეგ ბეჭედს იყენებდა. გარდა ამისა, მიმოწერის საჩვენებლად სხვა ხერხებსაც მიმართავდა „ეგვიპტეში, წმინდა ეკატერინეს მონასტრისადმი მიწერილ სავარაუდო წერილში მან ხელი მოაწერა წერილს და ბეჭედით დაამტკიცა“ რომელსაც მუხამედის აშთინამს უწოდებენ, წერილი მონასტერს მფარველობასა და პრივილეგიებს ანიჭებდა. სადაც ნათქვამი იყო : "მე გავათავისუფლებ მათ იმისგან, რამაც შეიძლება შეაწუხოს, იმ ტვირთისგან, რომელსაც სხვები უხდიან, როგორც ერთგულების ფიცს. მათ არ უნდა მისცენ თავიანთი შემოსავლიდან არაფერი, გარდა იმისა, რაც მათ ახარებს - ისინი არ უნდა განაწყენდნენ. მათი მღვდლები არ უნდა შეიცვალოს არც ხელი უნდა შეუშალონ თავიანთი თანამდებობის შესრულებას, არც ბერები შეაწუხონ რომლებიც თავიანთი რელიგიური წესრიგის ახორციელებენ“, ეს წერილი დალუქულია მუხამედის ბეჭედით.

ჰუდეიბიეს შეთანხმებით მუსლიმანებმა თავიანთი არსებობა და ძალაუფლება ყველას გააგებინეს. ყველგან სიწყნარე იყო. მუხამმედმა ბიზანტიას, ირანს, ეგვიპტეს, ეთიოპიას და შორს მყოფ არაბი გვარების თავადებს წერილები გაუგზავნა. ვერცხლისგანაც ერთი ბეჭედი გააკეთებინა და ზედ „მუხამმედდუნ რესულულლაჰ“ დააწერინა. მისი ბრძანებით ყველა მბრძანებელს ელჩებით წერილები გაუგზავნა.

ხუსრევ ფერვიზი სახელგანთქმული მბრძანებელი იყო მუხამმედის ელჩებმა მასთან ისლამში მოქცევის წერილი გააგზავნეს. გაბრაზებულმა ხუსრევმა თქვა: ვინ არის ეს თავხედი კაცი რომ ბედავს და ჩემს სახელს მისი სახელის შემდეგ სწერსო. ხუსრევი გაბრაზებისგან მთლად გაწითლდა და ალივით აინთო. ელჩის მიტანილი წერილი აიღო და დახია. ამით მისი სახელიც დახია. მუხამმედის ელჩი უკან გამობრუნდა და მას ყველაფერი უამბო. მუხამმედმა რელიგიური რიტუალით ირანში ქისრას სასახლეები წააქცია და მოისპო. ზოგიერთმა მბრძანებელმა ელჩები კარგად მიიღო. ბიზანტიის კეისარი ჰერაკლესთან წერილის მისვლისას ებუ სუფიანი სავაჭრო ქარავნით სირიაში იმყოფებოდა და კეისარმა მისგან მუხამმედის შესახებ ცნობა ითხოვა. ეგვიპტის სულთანმა მუყაფყისმა წერილზე სიმპათიური პასუხი გასცა და ორი ჯარიე საჩუქრად გამოუგზავნა. ამათგან ერთი მარიე იყო [ქესკიოლლუ, 1995:91-93].

მუხამედმა ისლამური ისტორიოგრაფიის თანახმად, დიპლომატიური წერილებით ელჩები გაუგზავნა აღმოსავლეთ ბიზანტიის კეისარს ჰერაკლეს, სპარსეთის შაჰს ხოსრო II-ს, ეთიოპიის/აბისინიის მეფეს ნეგუს არმას, კიროსს ეგვიპტეში, სირიის არაბ ვასალს [Guillaume, 1967: 653]

ისლამური ცნობების თანახმად, მუხამედმა ბიზანტიის კეისართან ჰერაკლესთან დიპლომატიური ურთიერთობის გასაგრძელებლად [Bukhari, 2021:2942] რათა ეპისტოლე მიეტანა კეისართან. ისლამური წყაროები ამბობენ, რომ მას შემდეგ, რაც მას წერილი წაუკითხეს, იმდენად დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა მასზე, რომ ეპისტოლეს მაცნეს კეისარმა სამოსელი და მონეტები აჩუქა [Mubarakpuri, 2022:104]. ჰერაკლემ მუხამედს მისწერა: “მე მივიღე შენი წერილი შენი ელჩისგან”.

ისლამის და არაბეთის ისტორიაში ჰერაკლე ერთადერთი იმპერატორია რომელიც მუხამედის დროს მმართვედა ბიზანტიას და ურთიერთობა ჰქონდა არაბულ ძალებთან [El-Cheikh, Maria,1999:7-11]მუხამედის მიერ ჰერაკლესთან გაგზავნილი ყველა ელჩი იმპერიულ აუდიენციას ან აღიარებას არ ღებულობდა [Kaegi, Walter, 2003:206].

ჯორჯ ფრედერიკ კუნსის თანახმად: მუხამედს ბიზანტიის იმპერატორ ჰერაკლესთან წერილის გასაგზავნად სჭირდებოდა ბეჭედი რათა დაედასტურებინა, რომ ის მისგან მოდიოდა. მუხამედი ვერცხლის ბეჭედს ატარებდა სიტყვებით „მუხამედუნ რასულ ალაჰი“ ან „მუხამედი ღვთის მაცნეა“. ეს სამი სიტყვა ბეჭედზე სამ სტრიქონში ეწერა და მუხამედმა ბრძანა, რომ დუბლიკატები არ გაეკეთებინათ და აკრძალა ყალბი ბეჭედები [Kunz, 1917:158].

სერ რიჩარდ ფრენსის ბარტონის თანახმად რომ „წინასწარმეტყველის ტრადიციის“ მიხედვით, ბეჭდისთვის საუკეთესო ქვად ონიქსის თვალი ითვლებოდა და ეს ტრადიცია შენარჩუნდა მინიმუმ 1868 წლამდე. ის „სიღარიბის მცველად“ ითვლებოდა.

ბიზანტიურ პერიოდში ბეჭედს დოკუმენტების დალუქვისთვის ხოლო იმპერატორები ოქროს ბეჭედით, დოკუმენტებს გასცემდნენ და ელჩებს ნიშნავდნენ. გარდა ამისა, იმპერიული დიპლომატია წარმატებით იცავდა, იმპერატორების (ბასილევსების) დიპლომატიურ საქმიანობას. იგი მჭიდრო კავშირში იყო სამხედრო საქმიანობასთან და, შესაბამისად, სახელმწიფოს ერთ-ერთ მთავარ მიმართულებას წარმოადგენდა. მოლაპარაკებებმა და დისკუსიებმა ხელი შეუწყო ძველ ტრადიციულ რომაულ პოლიტიკა „divide et impera“(გაყავი და იბატონე). VII საუკუნიდან ბიზანტიის დიპლომატიური პრაქტიკა ცდილობდა დაეცვა მშვიდობიანი დიპლომატიის პრინციპები.

ბერძნულ-რომაული პოლიტიკური და კულტურული მემკვიდრეობის გამო, ბიზანტიელები საკუთარ თავს დანარჩენი მსოფლიოსგან უპირატესად თვლიდნენ. რომაული ცივილიზაცია და ქრისტიანობა მჭიდროდ იყო გადაჯაჭვული. უფრო მეტიც, იმპერატორები დარწმუნებულები იყვნენ, რომ ისინი „ღვთის რჩეული ხალხი“ იყვნენ დედამიწაზე [Drocourt:2018:1-2].

იმპერიის გზებზე მოგზაურობა, ელჩებისთვის უსაფრთხო არ იყო. ისინი გულმოდგინეთ ასრულებდნენ მათ მოვალეობას რადგან ინფორმატორებიც და „ჩვენი კედლების“ დამცველებიც იყვნენ [Strategeias, 1985:134].

ბიზანტიელი ელჩების ბეჭედი ფართო რგოლისაგან შედგებოდა, რომელიც მასიურ ოვალურ ფარად გადაიქცეოდა. იგი ოდნავ გაბრტყელებული იყო. ფარზე თევზის ღრმა ჩუქურთმა და სამი ოთხქიმიანი ჯვარი იყო გამოსახული. ბეჭედის ორივე მხარეს, რგოლის ფართან შეერთებისას, ყურძნის დიდი მტევნები და ფოთლები იყო გამოსახული. მტევნებით გრანულაცია ივსებოდა ხოლო ფოთლები - მოჩუქურთმებული რელიეფს აღნიშნავდა. ბეჭედის გარე კონტურები ღრმა ხაზით იყო მონიშნული, თავად ფარის გვერდებს პარალელური ზოლები ამშვენებდა.

ბიზანტიელები რომლებიც თავდაპირველად რომაელი ხელოსნების ტრადიციებს ეფუძნებოდნენ, თანდათანობით მათგან განთავისუფლება დაიწყეს. საკუთარი ტექნიკის დამუშავება დაიწყეს სადაც ქრისტიანული მოტივები და ესთეტიკა ბატონობდა. თევზის გამოსახულებები, ჯვარი და ფრინველები ყველაზე გავრცელებული იყო, რადგან ისინი ითვლებოდნენ ახალი ქრისტიანული რელიგიის სიმბოლოურ მოტივებად.

დიპლომატები რომლებიც ელჩებად ცხადდებოდნენ სპეციალური უფლებამოსილების ხელმოწერილი სერტიფიკატები ეძლეოდათ. ისინი ამავდროულად სამეფო რეგალიის ნაწილიც იყო. ასეთი ბეჭედი ოფიციალურ ბეჭედად გამოიყენებოდა და იგი დაკავშირებული იყო ელჩად ხელდასხმის რიტუალთან. ასეთი ნიშნის ბეჭედი დიპლომატების დამოუკიდებლობაზე მიუთითებდა. ეს იყო სიმბოლოური ნიშნობა ელჩსა და ბიზანტიის იმპერიას შორის [Оиконому, 2017:341].

ამრიგად, დიპლომატიის მოვალეობის შესრულების პროცესში ელჩისთვის აუცილებელი იყო ბეჭედი, წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი დიპლომატიურ მოვალეობებს ვერ შეასრულებდა. აღსანიშნავია, რომ ბიზანტიელები ოქროს მოყვარულები იყვნენ და ოქროს ბეჭედის ტარებაც ანტიკური რომიდან ისესხა, რაც შემდგომში ფართო გამოყენების საგნად იქცა.

წყაროები და ლიტერატურა

1. ქესვიოდლუ ო., სიერი-ნები. ანკარა. გამომცემლობა: “დიანეთი“. ანკარა. 1995. 91-93 გვ.
2. Аппиан А., Римская история. книга I из [книги] О Царях. Москва, 2002.
3. Дионисий Г., Римские древности. в 3 томах. Т. 1. Москва. 2005.
4. Ливий. История Рима от основания города. Москва. 1989.
5. Оиконому Э., Византия сквозь века. Санкт-петербург. 2017.
6. Сакафа М., Стенограмма лекции шейха Мухаммада ас-Сакафа. Астана. 2018.
7. Флор Л. А., Историк древнего Рима. Воронеж. 1977.
8. Bukhari S.A. 2021:2942 Sayings and Teachings of Prophet Muhammad. Bukhari. publisher: Sunnah

9. Drocourt N. Byzantine diplomacy. Nante. 2018.
10. El-Cheikh. Maria.N. Muḥammad and Heraclius: A Study in Legitimacy. Beirut. 1999.
11. Guillaume A., The Life Of Muhammad: (13th ed.). Karachi. 1967.
12. Kaegi W.E., 2003:206 Heraclius: emperor of Byzantium. Cambridge. 2003.
13. Kunz G., 1917:158 Rings for the finger, from the earlieast known times to the present London. 1917.
14. Mubarakpuri S.A.R. When the Moon Split (A Biography of Prophet Muhammad). Darussalam.2002.
15. Plin. H. N. 1906: XXXIII. 6. Naturalis Historiae Libri XXXVII. NI, Teubner. 1906
16. Quinctil.Риторические наставления. книга XI. Санкт-Петербург. 1834.
17. Strategeias P. In Three Byzantine Military Treatises, Washington.1985.

Jambul Abuselidze

Batumi Shota Rustaveli State University

Ring - an instrument of diplomacy

Abstract

In the article entitled "Ring - an instrument of diplomacy" the author mentions and pays special attention to such diplomatic rituals as: ceremonies and the symbol of the ring. Their active use. The author also shows the views of well-known scholars, the obligatory actions of the seal in both religious and diplomatic relations, as well as how its mass use has evolved and settled over the centuries. Which is necessary for the implementation of any diplomatic action.

The author presents in the article the special role of the seal in the diplomatic relations of the states, which enabled any diplomat to fulfill his diplomatic responsibility perfectly and individually and to experience it as a fulfillment of his obligations to himself. Has functions. It is also an important tool for understanding international politics and regulating diplomatic relations. Nevertheless, in diplomacy the ring can be used both formally and manipulatively.

The author shows in the article the three main views of ancient writers: 1) the custom of wearing a ring 2) making a ring on the left hand and 3) making an iron ring in triumph. Modern scholars distinguish two options: 1) Byzantine and 2) the ring of Muhammad.

The author focuses on issues such as: sending senators as ambassadors to a foreign state and the wearing of a gold ring by ambassadors during their mission, which they received from the state and was a symbol of the republic. Where we can read not only, over time for all senators but later for the Chief Magistrate and, finally, for the Ambassador wearing a gold ring

The author analyzes in the article, the exclusive right to wear a gold ring which included a special concept, it was for several centuries the exclusive privilege of senators,

magistrates and ambassadors, while all other persons continued to wear the iron ring. Were covered. In addition to the ancient Roman ambassadors, the ring was sometimes associated with diplomacy and faith and mysticism.

References include in-depth scientific papers. Thoroughly introduces relevant and up to date literary materials to interested readers on the subject.

რეცენზენტი: პროფესორი ემილია პეტროსიანი